

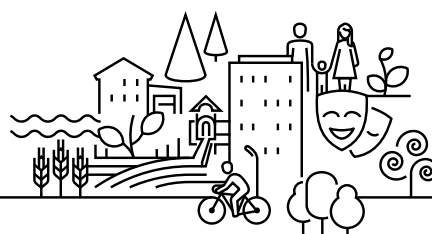

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2024/25

Bakkebygrenda
barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	5
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	6
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	8
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	9
4.1 OMSORG	9
4.2 LEK	9
4.3 DANNING.....	10
4.4 LÆRING	11
4.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP.....	11
4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	12
4.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	13
4.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	13
5 BARNES MEDVIRKNING	14
5.1 BARNESAMTALER.....	15
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	15
6.1 PROGRESJON	16
6.2 DIGITAL PRAKSIS.....	16
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	17
7 OVERGANGER.....	17
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	17
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	18
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	18
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	19
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL.....	22
10. PLAN FOR VURDERING.....	23
11. KILDER OG REFERANSER	31

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: Juni, 2024.

Barnehagens styrer: Ina Marita Dahlen Berge.

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

- Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

- Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

- Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

- Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

[Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)

[Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Barnehagens slagord: Trygghet og mestring gjennom gode relasjoner.

Barnehagens slagord bygger på vår visjon. Omsorg er grunnsteinen i vårt pedagogiske tilbud og vi ser på gode relasjoner som livsnødvendig. Barna skal oppleve nære og gode relasjoner hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor. Trygge barn er glade barn og gode relasjoner er grunnleggende for at barn skal utvikle seg. Vi er opptatt av det unike i hvert enkelt barn og legger vekt på et nært og godt samarbeid med foreldrene for å gjøre barna trygge. Gjennom gode relasjoner tilrettelegger vi for mestringsopplevelser i trygge rammer. Vi tilrettelegger barnas leke- og læringsmiljø slik at barna skal oppleve selvstendighet, fellesskap og mestring. Vi veileder barn til å finne gode løsninger på oppgaver og hendelser, vi ser på det som vår rolle å undre oss sammen med barna for i fellesskap å finne gode måter å være sammen på.

Vårt verdigrunnlag er omsorgsfulle og anerkjennende voksne som tar ansvar for relasjonene barna har i barnehagen. Vi bruker relasjoner for å fremme trivsel, mestring og læring. Psykisk helse og kontakt med egne følelser henger nøye sammen. Barn må bli kjent med følelsene sine, vite hvordan de kjennes når de oppstår, og hvordan de kan håndtere dem. På utsiden av et utagerende og voldsomt ytre, løper intense følelser løpsk. Disse kan oppleves overveldende for barnet. Ved å forstå hvordan barnet har det inni seg når det er ute av seg, møter vi barn som har det vanskelig på en bedre måte. Vi benevner følelser, gir positiv respons på følelsesuttrykk og hjelper barna med følelsesregulering, slik at de utvikler sunn selvinnsikt og mestrer lek og samspill. Vårt pedagogiske grunnsyn er at barn vil og barn klarer. Barn er kompetente og skal være medvirkende og delaktige i utformingen av sin barnehagehverdag.

Bakkebygrenda barnehage er opptatt av kvalitet i alle ledd; strukturkvalitet, prosesskvalitet og resultat-kvalitet. Vi har brukt mange år på å opparbeide en arbeidskultur hvor vi er ett hus, hjelper hverandre og aldri er bedre enn det svakeste ledd. Vi vektlegger kompetansehevende tiltak i hele personalgruppa. Vi skal drive organisasjonslæring for å være en lærende organisasjon. For å få til det er kritisk refleksjon over egen praksis essensielt og vi bruker ulike arbeidsmåter for kollektiv refleksjon i ledermøter, i hele personalgruppa og i fagarbeidergruppa for å drive kvalitetsutvikling.

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

Barnehagen skal jobbe for å forebygge mobbing og plaging, og skape et godt miljø der barna trives. Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det og sørge for at alle barn har det trygt og godt. Personalet skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering. Barnehagen må ha gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna.

Bakkebygrenda barnehage avsluttet i desember 2022 sin deltagelse i det nasjonale prosjektet om inkluderende barnehage- og skolemiljø. Gjennom denne deltagelsen har vi styrket vår kompetanse til å skape og opprettholde gode barnehagemiljø, og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser. Kommende barnehageår skal vi fortsette arbeidet vårt med et inkluderende barnehagemiljø hvor alle barn deltar i lekende fellesskap og som meningsfulle bidragsytere i barnehagen. Små lekegrupper er vår viktigste arbeidsmetode og gjennomsyrrer vårt pedagogiske tilbud gjennom hele barnehagehverdagen. Som et nytt skoleringsområde skal vi fra høsten i gang med systematiske

barnesamtaler på storebarnsavdelingene, for i større grad enn tidligere gi barn mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter om barnehagens innhold og barnehagemiljøet.

3.2 Satsingsområdene

Våre satsingsområder for barnehageåret 2024-2025 er:

- Barnesamtaler
- Inkluderende barnehagemiljø

Barnesamtaler

Pedagogene i barnehagen skal kommende barnehageår videreutvikle barnesamtaler som et av våre verktøy for å fremme et inkluderende barnehagemiljø som oppleves trygt for barna. Forankringen til dette arbeidet ligger i barnehageloven kapittel 8. Det arrangeres pedagogtreff på tvers av barnehagene i sonen for å inspirere, følge opp og dele erfaringer rundt denne satsningen. Alle barn over 2 år i sonens barnehager har nå avsatt tid til minst 2 barnesamtaler i året med en av pedagogene på avdelingen. Det handler om å gi barn en stemme og la de sette ord på sin egen virkelighet. Barn vet aller mest om hvordan de har det, selv om enkelte voksne kan mene noe annet. Vi skal gjennom arbeid med systematiske barnesamtaler tilrettelegge for at barn selv kan fortelle om opplevelsene sine og hvordan de har det i barnehagen.

Barnehagens tiltak:

- Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av hver foreldresamtale på storebarnsavdelingene.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt for å få frem barnets egne vurderinger av barnehagemiljøet.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt som verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering.

Inkluderende barnehagemiljø

For at vi skal lykkes med vårt utviklingsarbeid i Bakkebygrenda barnehage er vi i lederteamet opptatt av å gjennomføre færre endringer, men mer utviklingsarbeid. Ved for mange satsingsområder pågående samtidig har vi erfart at det fører til overflatisk endringsarbeid og mindre læringsutbytte for både

personalet og barna i barnehagen. Vi har derfor kommende barnehageår valgt å kun ha en ball i luften, ved siden av kommunens overordnede satsninger for barnehagen, for å bygge kapasitet og forpliktelse i forbedringsarbeidet. Vi vil derfor fortsette vårt arbeid med et inkluderende barnehagemiljø hvor alle opplever seg betydningsfulle i fellesskapet, i tillegg til at pedagogene skal fordype seg i systematiske barnesamtaler som et verktøy for å få frem barnets stemme i barnehagemiljøet.

Visjonen vår i dette utviklingsarbeidet er:

Inkluderende barnehagemiljø skal være en grunnleggende tanke- og handlemåte som preger valgene som gjøres i vår barnehage.

Gjennom dette arbeidet vil vi at barna skal oppleve tilhørighet og at de er betydningsfulle i fellesskapet. I forlengelsen av dette ser personalet mobbing og utenforskap som sosiale prosesser på avveie og setter i gang nødvendige tiltak der det er påkrevd. Fokus i det pedagogiske med et inkluderende barnehagemiljø ligger dermed på konteksten rundt barna og personalets ansvar for de sosiale prosessene som utvikler seg i barnehagen. Vi har satt opp hovedmål, delmål og kjennetegn for god praksis i dette utviklingsarbeidet.

Hovedmål:

Alle barna i Bakkebygrenda er inkludert i lekende fellesskap.

Delmål:

Alle barn skal ha en venn.

Alle barn har flere barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.

Alle barn deltar i lekende fellesskap inne og ute.

Kjennetegn barn:

Vi ser barn som ler og har det gøy.

Vi hører barn som omtaler andre barn på en positiv måte.

Vi ser og hører barn som inviterer andre barn med i lek.

Vi hører barn som planlegger hva de skal leke sammen i utetiden.

Kjennetegn voksne:

Vi ser voksne som gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.

Vi ser voksne som deler barna i små grupper og som setter i gang felles lek hvor alle barna i gruppa er med, inne og ute.

Vi ser og hører voksne som deltar aktivt i barnas lek.

Vi ser og hører voksne som synliggjør alle barna på gruppa.

Vi hører voksne som fremsnakker barn og bruker et inkluderende språk.

Vi hører voksne som utfordrer eventuelle negative definisjoner av barn.

Vi hører voksne som sammen med barna forbereder felles leketema til utetiden.

3.3 Kompetanseutvikling

Barnehagen arbeider med kompetansehevende tiltak gjennom hele barnehageåret. Personalet deltar på ulike fagsamlinger, nettverk og kurs for å holde seg faglig oppdatert og for å kunne drive kvalitetsutvikling.

Kritisk refleksjon er et verktøy for å bevisstgjøre egen praksis, holdninger og væremåte. Ved å sette ord på egne handlinger og tørre å stille spørsmål rundt egen praksis, gis det muligheter til å endre praksis til det bedre. Gjør vi det vi sier vi gjør? Refleksjon er nyttig for å heve kompetansen til de ansatte, noe som igjen gir bedre kvalitet på tilbudet i barnehagen.

Vi har jevnlig refleksjonsmøter og faglunsjer i personalgruppa i Bakkebygrenda barnehage. Dette er i tråd med Rammeplanen, som sier at vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i (2017, s. 38). Våre felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et godt utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Rammeplanen (2023) krever at pedagogiske ledere skal lede det pedagogiske arbeidet i tråd med godt faglig skjønn. Vi kom forrige barnehageår godt i gang med systematiske pedagogtreff på tvers av

barnehagene i sone Ski sørøst. Målet er å styrke mellomledernivåene i alle barnehagene i sonen for slik å øke nærværet og kvaliteten på det pedagogiske arbeidet. I treffene får pedagogene faglige oppdateringer i tråd med satsningsområdene inkluderende barnehagemiljø, barnesamtaler og ledelse. Gjennom å dele erfaringer og arbeidsmetoder i et større fagmiljø sikrer vi Rammeplanens krav og forbedrer kvaliteten på barnehagenes pedagogiske tilbud.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er tilstedeværende i samspill og lek med barna.
- Hvert enkelt barn opplever nære og gode relasjoner hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor.
- Personalet tilpasser seg barnas behov for trygghet og tilknytning i organiseringen av barnehagens hverdag.
- Personalet tilrettelegger for at barna er viktige omsorgspersoner for hverandre.

4.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi

gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet arbeider i smågrupper for å skape rolige, trygge og tilrettelagte arenaer for lek.
- Personalet gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.
- Personalet planlegger og arbeider for felles lek i lekegrupper.
- Personalet planlegger for, er aktivt med og tilrettelegger for felles lek i utetiden.

4.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet fremhever mangfoldet i samfunnet vårt gjennom arbeidet på avdeling.
- Personalet fremmer likestilling og motvirker all form for diskriminering.
- Personalet framsnakker at mennesker er forskjellige, har ulike behov og ulike meninger.
- Personalet undrer seg sammen med barna, fremfor å gi de svarene.

4.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet anerkjenner lekens betydning i barnas læringsprosesser.
- Personalet velger temaer og prosjekter med utgangspunkt i barnas interesser.
- Personalet planlegger aktiviteter som ligger innenfor barnas nærmeste utviklingszone for å fremme mestring.

4.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet dyrker fellesskapsfølelsen og setter i gang felles aktiviteter ute og inne.
- Personalet rullerer på smågruppene for at barna skal få erfaring med å leke med flere barn og vurderer sammensetningen av smågrupper kontinuerlig.
- Personalet jobber for at barna skal ha mange barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.

- Personalet arbeider for å viske ut demografiske variabler som hemmer lek, vennskap og fellesskap (kjønn, alder, fysiske og sosiale styrker og utfordringer) for at alle skal kunne leke med alle.
- Personalet forebygger, avdekker og stopper mobbing, krenkelser og utestenging.

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet setter ord på barnas kroppslige uttrykk og gir barna tid til og muligheten til å gjøre seg forstått.
- Personalet bruker snakkepakker aktivt og har daglige samlinger med sang, bøker, eventyr, rim og regler.
- Personalet bruker humor som et viktig hjelpemiddel i det daglige språkarbeidet for å stimulere til samtale.
- Personalet fanger opp enkeltbarn som strever og setter inn nødvendige tiltak for hvert enkelt barn eller barnegrupper, som blant annet språkgrupper, alternativt supplerende kommunikasjon og utstrakt bruk av konkrete.

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidra slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Pedagogene gjennomgår fagområdene på avdelingsmøter med sitt personale gjennom året.
- Personalet arbeider tverrfaglig med fagområdene, i mindre grupper og på avdelingene.
- Personalet fanger opp barnas interesser og knytter aktiviteter opp mot fagområdene slik at arbeidet oppleves meningsfullt og morsomt for barna.

4.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Personalet lytter til barna, deres meninger og ønsker og tar dette med i barnehagens planlegging og organisering.
- Personalet gjennomfører barnesamtaler med enkeltbarn og i mindre grupper hvor barn gis mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter om barnehagens innhold.
- Personalet tar utgangspunkt i barnas interesser, ønsker og behov i planlegging, gjennomføring og evaluering.

5.1 Barnesamtaler

For å sikre at barnets stemme blir hørt og tatt med i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, er personalet lydhøre og oppmerksomme på barns initiativ, både verbalt og i form av kroppslige uttrykk. Når vi skal planlegge aktiviteter tar vi barna med i samtaler for sammen å finne retning og innhold for arbeidet. Initiativet kan komme fra et enkeltbarn, en gruppe eller en foresatt.

Det er innholdsrike dager for barna i barnehagen og barna har ofte behov for å få snakke med en trygg voksen om ulike følelser eller situasjoner som oppstår. Det kan være at barnet ikke føler seg forstått, at barnet har falt og slått seg, ulike følelser som trenger å bli snakket om, utfordringer i forhold til mestring, uenigheter i leke-situasjoner eller eksempelvis noe som har oppstått hjemme.

Barnehagens tiltak:

- I forkant av hver utviklingssamtale høst og vår, gjennomføres barnesamtaler med alle barn i alderen 2-6 år
- Pedagogene fanger opp barnas ulike uttrykk og inviterer til en barnesamtale.
- Pedagogene gjennomfører barnesamtale etter forespørsel fra foresatte.

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet sørger for at alle barn får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.
- Personalet tilbyr aktiviteter som sørger for mestring i hvert enkelt barns nærmeste utviklingssone.
- Personalet sørger for progresjon i lekematerialer som tilbys barna i ulike aldersgrupper og på ulike avdelinger.

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Barna skal få kjennskap til og erfaringer med bruk av ulike digitale verktøy.
- Personalet bruker digitale verktøy aktivt som inspirasjon og som kunnskapskilde.
- Personalet utforsker kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.
- Personalet lar barna lage egne bøker i book creator.

6.3 Kvalitetskjenntegn

Kvalitetskjenntegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenntegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenntegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

Kvalitetskjenntegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

- [Plan for overgang barnehage - skole - SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli

kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen inviterer alle nye foreldre til felles møte i starten av juni.
- Barnehagen sender tilvenningsbok og velkomstbrev til alle foresatte.
- Barnehagen inviterer til besøksdager for barn og foreldre før sommeren.
- Personalet skjerner nye barn i mindre grupper for å sørge for en trygg barnehagestart.
- Personalet sørger for en individuelt tilpasset oppstart i barnehagen, i tett samarbeid med barnets foreldre.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet tilrettelegger for lek og aktiviteter på tvers av avdelingene.
- Personalet legger en fast plan med ukentlige besøksdager, turer osv. for barna som skal over på storebarnsavdelingen, i mars hvert år.
- Personal fra småbarnsavdelingene deltar sammen med barna i disse ukene for å ivareta trygghet og tilknytning.
- Foresatte får informasjon om ny avdeling og personalet i god tid før oppstart i august.

7.3 Overganger mellom barnehage og skole

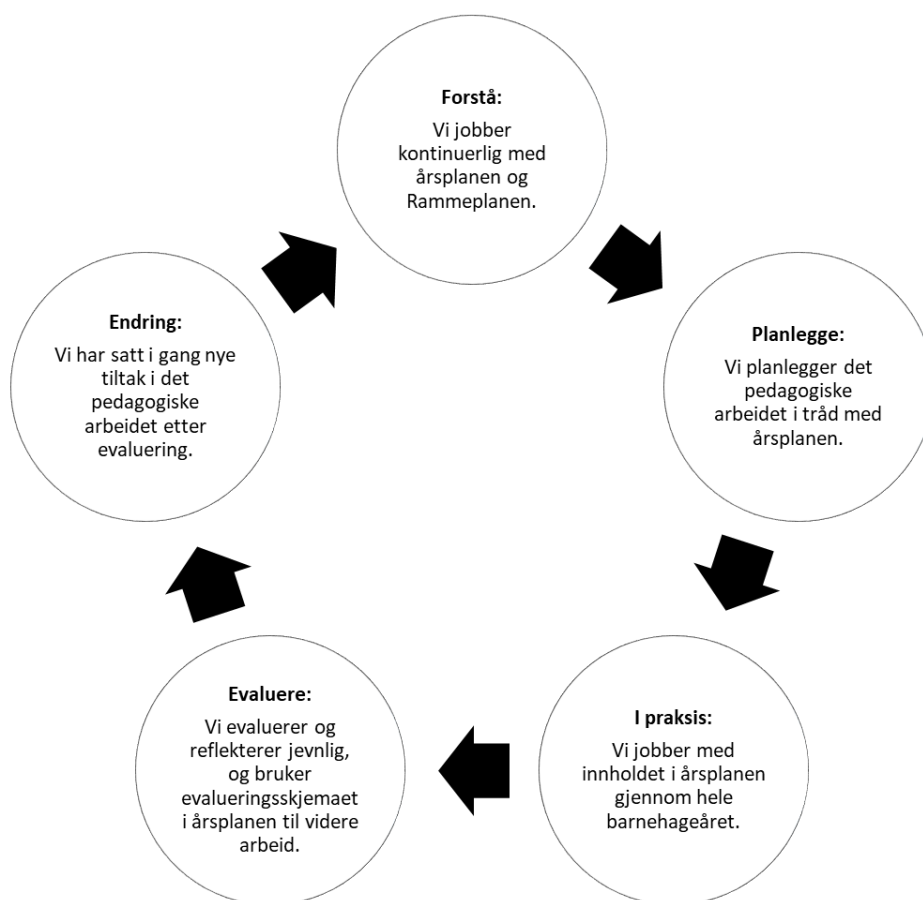
Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gjennomfører egen førskoleklubb for barna som går siste året i barnehagen.
- Pedagoger gjennomfører aktiviteter tilpasset de eldste barna i barnehagen.

- Pedagoger gjennomfører overgangssamtale med barna, og barnas foreldre, i forkant av skolestart.
- Personalet kjenner hvert enkelt barn sine utviklingsbehov og arbeider i barnas nærmeste utviklingszone inn mot skolestart.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i plantid og i personalmøter.
- Pedagogiske ledere planlegger det pedagogiske arbeidet på avdelingen ut fra barnegruppas samlede behov.
- Personalet begrunner valg de gjør og hvilke tiltak og metoder de benytter seg av i planene som utarbeides.

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Pedagogene bruker avdelingsmøter til profesjonelle læringsfellesskap hvor personalet deler og kritisk undersøker sin egen praksis.
- Personalet gjennomfører underveisvurderinger i desember og i mai for å kvalitetssikre vårt pedagogiske arbeid og innhold.
- Pedagogene bruker systematiske barnesamtaler som verktøy i vurderingen av barnehagens praksis på storebarnsavdeling.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Pedagoger skriver månedsbrev/ukesbrev til alle foreldre.

- Personalet dokumenterer evalueringer som gjennomføres i form av møtereferat, logger fra refleksjonstreff, evalueringer av arbeid på avdeling og annet.
- Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsinstanser.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Oppstartssamtaler nye barn	Plandager 15 og 16 august - Barnehagen er stengt
September	Forventningssamtaler i teamene Foreldremøte 24.09 og 25.09	
Oktober	Foreldresamtaler Høstutstilling for foreldre – sosialt arrangement Halloweenfest på storebarnsavdelingene	
November		Plandag 15.11 - Barnehagen er stengt
Desember	Julegudstjeneste i Ski middelalderkirke Barnas julebord 18.12 Lucia 13.12 Nissefest 19.12	
Januar	Uke 3-7: Skiskole for førskolebarna Vinteraktivetsdag Uke 4	Plandag 02.01- Barnehagen er stengt
Februar	Uke 3-7: Skiskole for førskolebarna Samenes dag 06.12 Karneval 12.02	
Mars	Foreldresamtaler	
April	01.04 ID markering i barnehagen Påskelunsj 10.04 Foreldremøter Foreldresamtaler Overgang barnehage - skole Overgang småbarn - storebarn	Plandag 22.04 - Barnehagen er stengt
Mai	16.05 feiring i barnehagen Dugnad?	
Juni	Foreldremøter nye barn 03.06 Sommerfest for barn og foreldre 24.06 Regnbueuke uke 25	
Juli	Uke 30 – Sommeråpen barnehage i en av barnehagene i sone Ski sørøst	Uke 28 & 29 – barnehagen er stengt

10. Plan for vurdering

Barnehagens arbeid med omsorg:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet er tilstedeværende i samspill og lek med barna.				
2.	Hvert enkelt barn opplever nære og gode relasjoner hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor.				
3.	Personalet tilpasser seg barnas behov for trygghet og tilknytning i organiseringen av barnehagens hverdag.				
4.	Personalet tilrettelegger for at barna er viktige omsorgspersoner for hverandre.				

Barnehagens arbeid med lek:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet arbeider i smågrupper for å skape rolige, trygge og tilrettelagte arenaer for lek.				
2.	Personalet gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.				
3.	Personalet planlegger og arbeider for felles lek i lekegrupper.				
4.	Personalet planlegger for, er aktivt med og tilrettelegger for felles lek i utetiden.				

Barnehagens arbeid med danning:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet fremhever mangfoldet i samfunnet vårt gjennom arbeidet på avdeling.				
2.	Personalet fremmer likestilling og motvirker all form for diskriminering.				

3.	Personalet framsnakker at mennesker er forskjellige, har ulike behov og ulike meninger.				
4.	Personalet undrer seg sammen med barna, fremfor å gi de svarene.				

Barnehagens arbeid med læring:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet anerkjenner lekens betydning i barnas læringsprosesser.				
2.	Personalet velger temaer og prosjekter med utgangspunkt i barnas interesser.				
3.	Personalet planlegger aktiviteter som ligger innenfor barnas nærmeste utviklingssone for å fremme mestring.				

Barnehagens arbeid med vennskap og fellesskap:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet dyrker fellesskapsfølelsen og setter i gang felles aktiviteter ute og inne.				
2.	Personalet rullerer på smågruppene for at barna skal få erfaring med å leke med flere barn og vurderer sammensetningen av smågrupper kontinuerlig.				
3.	Personalet jobber for at barna skal ha mange barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.				
4.	Personalet arbeider for å viske ut demografiske variabler som hemmer lek, vennskap og fellesskap (kjønn, alder, fysiske og sosiale styrker og utfordringer) for at alle skal kunne leke med alle.				

5.	Personalet forebygger, avdekker og stopper mobbing, krenkelser og utestenging.				
----	--	--	--	--	--

Barnehagens arbeid med kommunikasjon og språk:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet setter ord på barnas kroppslige uttrykk og gir barna tid til og muligheten til å gjøre seg forstått.				
2.	Personalet bruker snakkepakker aktivt og har daglige samlinger med sang, bøker, eventyr, rim og regler.				
4.	Personalet bruker humor som et viktig hjelpemiddel i det daglige språkarbeidet for å stimulere til samtale.				
5.	Personalet fanger opp enkeltbarn som strever og setter inn nødvendige tiltak for hvert enkelt barn eller barnegrupper, som blant annet språkgrupper, alternativt supplerende kommunikasjon og utstrakt bruk av konkrete.				

Barnehagens arbeid med fagområdene:

		A	B	C	Kommentar
1.	Pedagogene gjennomgår fagområdene på avdelingsmøter med sitt personale gjennom året.				
2.	Personalet arbeider tverrfaglig med fagområdene, i mindre grupper og på avdelingene.				
3.	Personalet fanger opp barnas interesser og knytter aktiviteter opp mot fagområdene slik at arbeidet oppleves meningsfullt og morsomt for barna.				

Barnehagens arbeid med barns medvirkning:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet lytter til barna, deres meninger og ønsker og tar dette med i barnehagens planlegging og organisering.				
2.	Personalet gjennomfører barnesamtaler med enkeltbarn og i mindre grupper hvor barn gis mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter om barnehagens innhold.				
3.	Personalet tar utgangspunkt i barnas interesser, ønsker og behov i planlegging, gjennomføring og evaluering.				

Barnehagens arbeid med progresjon:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet sørger for at alle barn får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.				
2.	Personalet tilbyr aktiviteter som sørger for mestring i hvert enkelt barns nærmeste utviklingszone.				
3.	Personalet sørger for progresjon i lekematerialer som tilbys barna i ulike aldersgrupper og på ulike avdelinger.				

Barnehagens arbeid med digital praksis:

		A	B	C	Kommentar
1.	Barna skal få kjennskap til og erfaringer med bruk av ulike digitale verktøy.				

2.	Personalet bruker digitale verktøy aktivt som inspirasjon og som kunnskapskilde.				
3.	Personalet utforsker kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.				
4.	Personalet lar barna lage egne bøker i book creator.				

Når barnet begynner i barnehagen:

		A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen inviterer alle nye foreldre til felles møte i starten av juni.				
2.	Barnehagen sender tilvenningsbok og velkomstbrev til alle foresatte.				
3.	Barnehagen inviterer til besøksdager for barn og foreldre før sommeren.				
4.	Personalet skjermer nye barn i mindre grupper for å sørge for en trygg barnehagestart.				
5.	Personalet sørger for en individuelt tilpasset oppstart i barnehagen, i tett samarbeid med barnets foreldre.				

Overganger internt i barnehagen:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet tilrettelegger for lek og aktiviteter på tvers av avdelingene.				
2.	Personalet legger en fast plan med ukentlige besøksdager, turer osv. for barna som skal over på storebarnsavdelingen, i mars hvert år.				

3.	Personal fra småbarnsavdelingene deltar sammen med barna i disse ukene for å ivareta trygghet og tilknytning.				
4.	Foresatte får informasjon om ny avdeling og personalet i god tid før oppstart i august.				

Overgang mellom barnehage og skole:

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet gjennomfører egen førskoleklubb for barna som går siste året i barnehagen.				
2.	Pedagoger gjennomfører aktiviteter tilpasset de eldste barna i barnehagen.				
3.	Pedagoger gjennomfører overgangssamtale med barna, og barnas foreldre, i forkant av skolestart.				
4.	Personalet kjenner hvert enkelt barn sine utviklingsbehov og arbeider i barnas nærmeste utviklingssone inn mot skolestart.				

Barnehagens arbeid med planlegging, vurdering og dokumentering:

	Planlegge	A	B	C	Kommentar
1.	Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i plantid og i personalmøter.				
2.	Pedagogiske ledere planlegger det pedagogiske arbeidet på avdelingen ut fra barnegruppas samlede behov.				
3.	Personalet begrunner valg de gjør og hvilke tiltak og metoder de benytter seg av i planene som utarbeides.				

	Vurdere	A	B	C	Kommentar
1.	Pedagogene bruker avdelingsmøter til profesjonelle læringsfellesskap hvor personalet deler og kritisk undersøker sin egen praksis.				
2.	Personalet gjennomfører underveisvurderinger i desember og i mai for å kvalitetssikre vårt pedagogiske arbeid og innhold.				
3.	Pedagogene bruker systematiske barnesamtaler som verktøy i vurderingen av barnehagens praksis på storebarnsavdeling.				

	Dokumentere	A	B	C	Kommentar
1.	Pedagoger skriver månedsbrev/ukebrev til alle foreldre.				
2.	Personalet dokumenterer evalueringer som gjennomføres i form av møtetreferat, logger fra refleksjonstreff, evalueringer av arbeid på avdeling og annet.				
3.	Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsinstanser.				

Barnehagens arbeid med barnesamtaler:

		A	B	C	Kommentar
1.	Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av hver foreldresamtale på storebarnsavdelingene.				
2.	Personalet bruker barnesamtaler aktivt for å få frem barnets egne vurderinger av barnehagemiljøet.				

3.	Personalet bruker barnesamtaler aktivt som verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering.				
4.	Personalet gjennomfører barnesamtaler etter forespørsel fra foresatte.				

Inkluderende barnehagemiljø:

	Mål	A	B	C	Kommentar
1.	Alle barna i Bakkebygrenda er inkludert i lekende fellesskap.				
2.	Alle barn skal ha en venn.				
3.	Alle barn har flere barnehagevenner å leke med når de er i barnehagen.				
4.	Alle barn deltar i lekende fellesskap inne og ute.				

	Kjennetegn barn	A	B	C	Kommentar
1.	Vi ser barn som ler og har det gøy.				
2.	Vi hører barn som omtaler andre barn på en positiv måte.				
3.	Vi ser og hører barn som inviterer andre barn med i lek.				
4.	Vi hører barn som planlegger hva de skal leke sammen i utetiden.				

	Kjennetegn voksne	A	B	C	Kommentar
1.	Vi ser voksne som gir leken en fremtredende plass i barnehagens organisering.				
2.	Vi ser voksne som deler barna i små grupper og som setter i gang felles lek hvor alle barna i gruppa er med, inne og ute.				

3.	Vi ser og hører voksne som deltar aktivt i barnas lek.				
4.	Vi ser og hører voksne som synliggjør alle barna på gruppa.				
5.	Vi hører voksne som fremsnakker barn og bruker et inkluderende språk.				
6.	Vi hører voksne som utfordrer eventuelle negative definisjoner av barn.				
7.	Vi hører voksne som sammen med barna forbereder felles leketema til utetiden.				

11. Kilder og referanser